

DATA Z NÁRODNÍHO ŠETŘENÍ V KONTEXTU EVALUACÍ

Jana Fikrlová a Libor Juhaňák

Národní konference k přípravě učitelů a učitelek, 20. 11. 2025, Národní technická knihovna, Praha

ÚSPĚCHY: *NÁRODNÍ ŠETŘENÍ UČITELSKÝCH KOMPETENCÍ 2024*

NÁRODNÍ ŠETŘENÍ UČITELSKÝCH KOMPETENCÍ 2024

SBĚR DAT A VÝZKUMNÝ SOUBOR

- **SBĚR DAT: 22. 4. – 30. 6. 2024**
- **OSLOVENO:**
  - 12 578 začínajících učitelů/ek
  - 2 814 absolventů/ek magisterského studia učitelství
- **VÝZKUMNÝ SOUBOR:**
  - Celkem **2 529 osob**
  - Z toho 1 731 začínajících učitelů/ek, 598 absolventů/ek a 200 účastnic/íků v závěru kvalifikačního studia pedagogiky

ADAPTAČNÍ OBDOBÍ

ŘADA POZITIVNÍCH ZJIŠTĚNÍ I PROSTORŮ PRO ZLEPŠENÍ

- **PŘIDĚLENÍ UVÁDĚJÍCÍ/HO UČITELE/KY:**

- 92 % začínajících učitelů je na škole přidělen/a uvádějící učitel/ka.

- **STANOVENÍ PLÁNU ADAPTACE:**

- V řadě případů však není na začátku stanoven plán adaptace (plán společného setkávání apod.).

- **ČETNOST SETKÁVÁNÍ:**

- Pro fungování adaptačního procesu je nezbytné pravidelné setkávání s uvádějící/m učitelem/kou → ne vždy k tomu ale dochází.

- **VNÍMANÁ UŽITEČNOST SPOLUPRÁCE:**

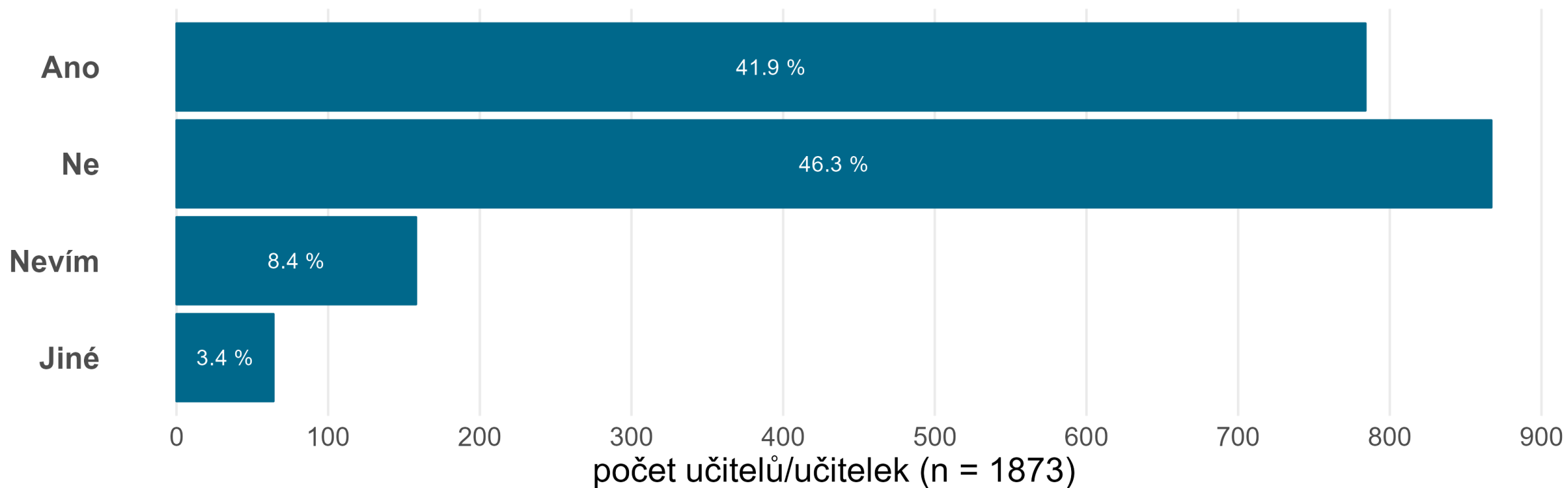
- Většina začínajících učitelů/učitelek považuje spolupráci s uvádějící/m učitelem/kou za užitečnou.

„Mentory už máme, teď z mentorování udělejme strukturovaný proces!“

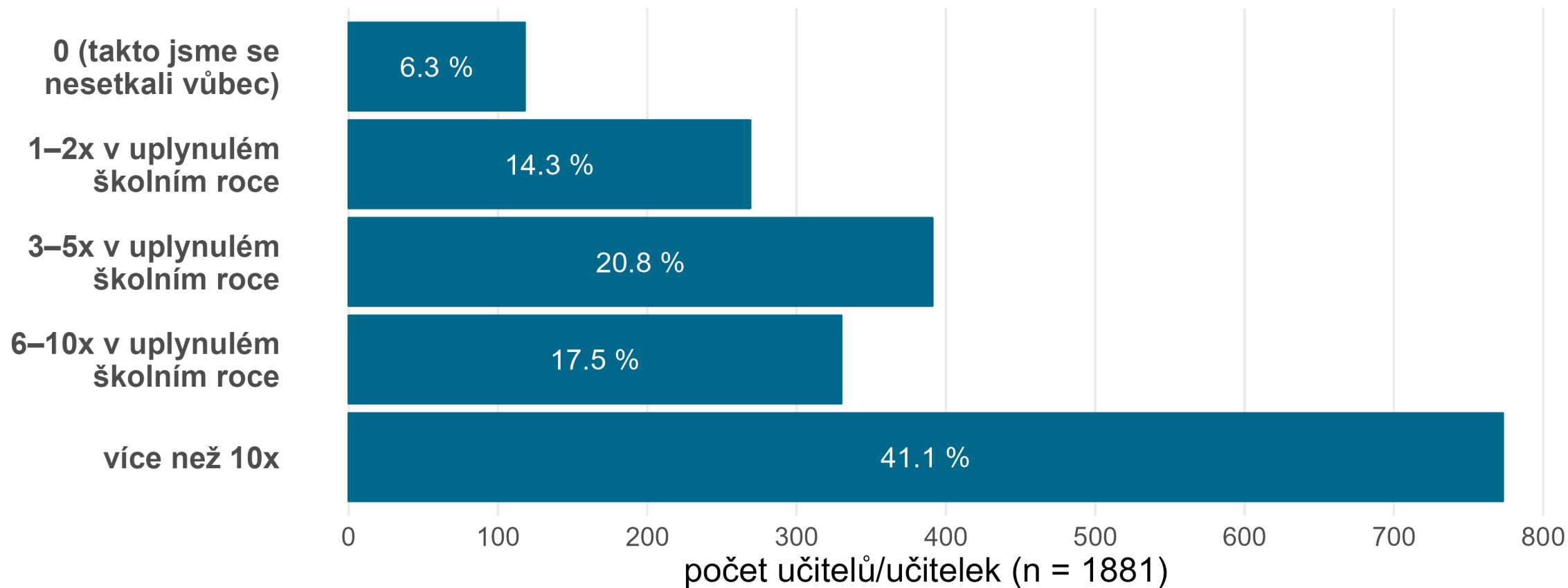

VYTVOŘILI JSTE S UVÁDĚJÍCÍ/M UČITELKOU/UČITELEM NA ZAČÁTKU PLÁN ADAPTACE (PLÁN SPOLEČNÉHO SETKÁVÁNÍ APOD.)?

JAK ČASTO JSTE SE S UVÁDĚJÍCÍ/M UČITELKOU/EM V UPLYNULÉM ŠKOLNÍM ROCE KONCENTROVANĚ (ALESPOŇ NA 30 MINUT) SETKALI?

KOMPETENCE ABSOLVENTEK A ABSOLVENTŮ UČITELSTVÍ

- **HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ:**

- Absolventi/ky hodnotí své učitelské kompetence převážně pozitivně.
- Napříč kompetencemi nebyly zjištěny výraznější rozdíly mezi skupinami absolventů/ek (zatím neučí vs. již učí).

- **DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ:**

- Výraznější část absolventů/ek uvádí nedostatek zkušeností v oblasti kolegiální spolupráce a spolupráce s rodiči = kompetence, pro jejichž další rozvoj je nezbytná praxe.
- Část absolventů/ek považuje některé činnosti za náročné – např.:
  - vyhodnocování, **zda žáci/kyně dosahují klíčových kompetencí**
  - vedení žáků/yň k **reflektování toho, co jim pomáhá a co jim brání v učení**
  - účinně **reagovat, pokud chování žáků/žákyň narušuje výuku**

Sebehodnocení absolventů/ek v učitelských kompetencích

Skupiny absolventů/ek: ● Absolventi - zatím neučí ● Absolventi - již učí

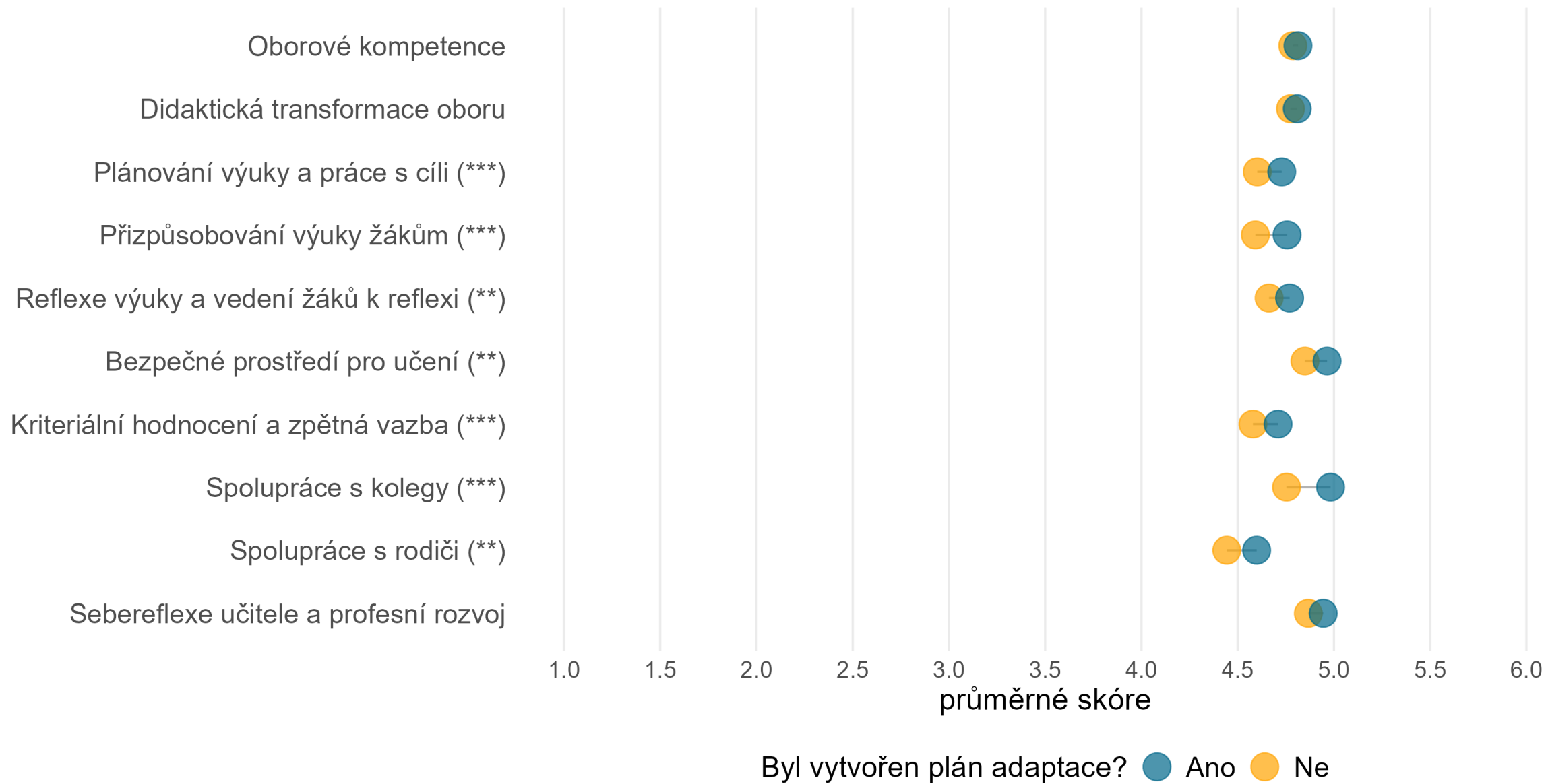

FAKTORY SOUVISEJÍCÍ S ÚROVNÍ UČITELSKÝCH KOMPETENCÍ ZAČÍNÁJÍCÍCH UČITELEK A UČITELŮ

- **VĚK:**
  - Téměř u všech kompetencí hodnotí učitelé/ky své kompetence s přibývajícím věkem jako vyšší.
- **GENDER:**
  - Gender sehrává roli pouze u některých učitelských kompetencí.
- **KDE PŮSOBÍ:**
  - U řady kompetencí se objevují odlišnosti v závislosti na místě působení (1. stup. ZŠ, 2. stup. ZŠ, SŠ).
- **ADAPTAČNÍ PLÁN:**
  - Stanovení plánu adaptace je spojeno s vyšší úrovní kompetencí v některých z oblastí.
- **ČETNOST SETKÁVÁNÍ:**
  - Vyšší četnost setkávání s uvádějící/m učitelem/kou → vyšší úroveň kompetencí ve všech oblastech.

ŠETŘENÍ TALIS 2024

PODPORA A DOPLNĚNÍ VÝSLEDKŮ NÁRODNÍHO ŠETŘENÍ

Učitelé si více věří ve **vyučovacích postupech a řízení třídy**, naopak méně si věří v **motivaci a zapojování žáků**.

Vyšší důvěra ve vlastní učitelské kompetence se pojí s **nižším vyhořením, větší spokojeností** učitelů, a **lepšími výsledky** a motivací žáků.

Přidělení mentora a účast v „zaškolovacím programu“ jsou spojeny s **vyšší spokojeností** v zaměstnání a s **nižší mírou pocítovaného stresu**.

DALŠÍ ÚSPĚCH ROKU 2025: STÁLE ROSTOUCÍ SÍŤ ZAPOJENÝCH VZDĚLAVATELŮ

Do spolupráce se zapojili poskytovatelé studií pedagogiky a další garanti studijních programů.

Začali jste s námi sdílet svá výzkumná zjištění související s KRAAU → vzájemné sdílení a inspirace.

NOVINKY: OD DOTAZNÍKU KE ZPĚTNOVAZEBNÍMU NÁSTROJI

- **Národní šetření učitelských kompetencí jako cenný zdroj (dotazníkových) dat a souhrnných výsledků, ale stále chybí...**
    - sledování vývoje učitelských kompetencí v čase,
    - automatické vyhodnocení odpovědí (na úrovni jednotlivce i instituce),
    - nabídnutí doporučení.
  - **Přelomový rok 2025:** příprava projektu **Učitelské sebehodnocení podle Kompetenčního rámce jako zpětnovazební nástroj**
- evaluace, tvorba portfolií, plánování DVPP, příprava akreditací a změn ve výuce...

VÝZVY: EVALUACE

EVALUACE JAKO PŘÍLEŽITOST (NEJEN JAKO POVINNOST)

Metodické doporučení MŠMT: *Implementace Kompetenčního rámce absolventa a absolventky učitelství do přípravy učitelů a učitelek v České republice*

Cíl: Evaluační procesy cíleně zaměřené na **osvojování kompetencí dle KRAAU**

Důraz na kvalitu provedení evaluace a návazné kroky, nikoliv na „pozitivní“ výsledek

EVALUACE JAKO PŘÍLEŽITOST (NEJEN JAKO POVINNOST)

Zdroje poskytované MŠMT

- Národní šetření učitelských kompetencí (v budoucnu data a základní vyhodnocení vč. reportů v rámci aplikace)
- Šetření „Kdo se hlásí do studia pedagogiky pro učitele/ky 2. stupně ZŠ a učitele/ky SŠ?“

→ lze využívat kvantitativní data, reporty i dotazníkové nástroje

Příklad dobré praxe

1. Fakulta má konkrétně nastavené **evaluační procesy a plán jejich realizace**.
2. **Využívá dostupná kvantitativní data**.
3. Realizuje **vlastní šetření** s otázkami, které jsou zacílené na specifika fakulty a rozvojové potřeby.
4. Využívá **kvalitativní postupy** (např. fokusní skupiny, práci s portfolii).
  - Např. identifikace odlišných trajektorií vývoje kompetencí (viz Vlček & Šed'ová, 2025).
5. Dopady sleduje **dlouhodobě**.
6. Výsledky využívá nejen k evaluaci programu, ale i **pro formativní hodnocení**.

DĚKUJEME ZA POZORNOST

Jana Fikrlová

jana.fikrlova@msmt.gov.cz

Libor Juhaňák

libor.juhanak@msmt.gov.cz